

REJESTR DOTYCZY:

GRABOWSKI Zbigniew-Antoni

s/c Tadeusza i Marii

z d. Walter

* 22 grudnia 1903 w Krakowie

kraj: POLSKA

+ 6 marzec 1974 w Toronto, Ont.

kraj: KANADA

pochowany: w Kórniku, Polska

nr grobu:

Nr rejestracyjny

143 74
...../.....

Nota zamieszczona:

w tomie

części

Suplement z r.1974

Indeks

PISARZE, DZIENNIKARZE

Copyright: 1970

B.O. Jeżewski

Źródła i bibliografia c.d.

* Dokumentacja złożona w kopertotece nr 278

znak rozpoznawczy

420/ t. nr 278/

U w a g i:

Nota:

Przypisy:

c. Eliza ur.7.7.26 w Tczewie, zam. w Anglii

Źródła i bibliografia:

znak rozpoznawczy

Kwestionariusz dla Who s Who Among Poles z 4.11.58

134

Dziennik Polski 13.3.74 - wzmianka o śmierci

18/13.III.74/

Dziennik Polski 14.3.74 - nekrolog

18/14.III.74/

Wiadomosci nr 1462 z 7.4.74 - nekrolog

50/nr 1462/

Wiadomosci nr 1471 z 9.6.74 - czesc piśmaposwiecona
Zb . Grabowskiemu

50/nr 1471/

Tydzien Polski 29.6.74 - wspomnienie A. Mas-⁸⁰porczyńskiego

The Author s and Writer s Who s Who

47/29.VI.74/

ed. 1960 i 1963,1970

102/ed.1060,1963 i 1970

Naturalizacja

103/BNA

OPRACOWANIA

Autor o sobie: [Odpowiedź na ankietę] W pracowniach pisarzy i uczonych. *Odrodzenie* 1946 nr 15.

Ogólne: B. PENEW. *Wiad. Pol.* (Piotrków) 1917 nr 158—159. — H. LIŃSKI: Dyplomatyczni przedstawiciele Polski w Bułgarii. I. Dr T. S. Grabowski. *Od Wisły do Maricy*. W-wa 1927 s. 99—100. — T. LEHR-SPLAWIŃSKI: Zarys dziejów słowiańszczyzny polskiej. Kr. 1948 s. 21, 33.

Współczesna Chorwacja: A. ČERNÝ. *Slovanský přehled* (Praga) 1905/1906 s. 482—483; 1908/1909 s. 143. — H. d'A. [H. d'ABAN COURT]. *Krytyka* 1906 z. 10 s. 301—302. — W. JABŁONOWSKI. *Książka* 1906 nr 8 s. 312—313. — A. E. BALICKI. *Przegl. Pol.* 1908 t. 170 s. 121—125. — A. ROSZKOWSKA. *Prawda* 1908 nr 37. — F. K. [F. KONECZNY]. *Świat Słowiański* 1908 t. 2 s. 1088—1090. — J. MILAKOVIĆ. *Slovanský přehled* (Praga) 1908/1909 s. 422, 435. — J. F. GAJSLER. *Książka* 1909 nr 1 s. 26—27. — D. PROHASKA. *Archiv für slavische Philologie* (Berlin) 1906 t. 28 s. 142—145.

Anton Aškerc: B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1906 nr 8 s. 312—313. — O. WAGNER. *Slovanský přehled* (Praga) 1906/1907 s. 144, 288.

Liryka Mihovila Nikolića: B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1907 nr 6 s. 222.

Najnowsza historia literatur południowo-słowiańskich: F. ILEŠIĆ. *Ljubljanski zvon* 1910 nr 6 s. 377—378.

Serbowie i Chorwaci wobec aneksji Bośni i Hercegowiny: S. R. *Slovanský přehled* (Praga) 1909 s. 460.

S. S. Bobczew: F. ILEŠIĆ. *Ljubljanski zvon* 1910 nr 7 s. 446.

Romantyzm polski wśród Słowian: B. CHLEBOWSKI. *Książka* 1911 nr 6 s. 240—241. — Ł. S. *Krytyka* 1911 z. 5 s. 325—327. — J. ŠKULTETÝ. *Slovanské pohľady* (Turzański św. Marcin) 1911 s. 58—63. — P. STEFANOVIĆ. *Srpski književni glasnik* (Belgrad) 1911 s. 72—75.

Sprawa grobu i szczątków Władysława Warneńczyka: W. BOGATYŃSKI. *Kwart. Hist.* 1912 s. 138—139.

Utwory Janusza Bednarskiego: S. LEMPICKI. *Pam. Lit.* 1912 s. 504.

Komisariat królewski Chorwacji: S. POSNER. *Książka* 1912 nr 11 s. 505—506. — *Krytyka* 1912 z. 7/8 s. 55—56.

Słowiański poemat na tle polskim: A. ČERNÝ. *Slovanský přehled* (Praga) 1913 s. 478.

Bułgari i Poljaci: L. WASILEWSKI. *Polen* (Wiedeń) 1916 nr 30.

Kościuszko: M. JANIK. *Wiad. Pol.* (Piotrków) 1918 nr 173.

Bułgaria po przewrocie: A. ČERNÝ. *Slovanský přehled* (Praga) 1926 s. 710—713.

* GRABOWSKI ZBIGNIEW (ur. 1903)

Pseud. i krypt.: Antoni Jawnuta, Axel Heyst, Dr Z.G., Dr Z.Gr., (gr.), (grab.), Jawnuta, Politicus, Z.G., (z. gr.), Z.Gr., (zg), (ZG), (Zgr.).

Powieściopisarz, krytyk literacki, tłumacz, publicysta.

Ur. 22 grudnia 1903 w Krakowie. Syn historyka literatury, prof. dra Tadeusza Grabowskiego i Marii z Walterów. Szkołę średnią ukończył w Poznaniu w 1923. Następnie studiował anglistykę na uniwersytetach: krakowskim, poznańskim i warszawskim. W 1928 doktoryzował się na Uniwersytecie Jagiellońskim na podstawie pracy pt. *Walter Pater*. Od 1928 był członkiem redakcji *Ilustrowanego Kuriera Codziennego*. W 1929 jako stypendysta Funduszu Kultury Narodowej studiował w Paryżu, Oksfordzie i Londynie. W 1932—1933 redagował kwartalnik *Przegląd Turystyczny*, w 1934 — miesięcznik *Sport i Wychowanie Fizyczne*. W 1935—1937 nadsyłał korespondencje do *Ilustrowanego Kuriera Codziennego* z Berlina, od 1937 z Londynu, gdzie pozostał na stałe. Po wybuchu wojny do 1943 pracował w sekcji polskiej radia brytyjskiego. W 1943—1945 był pracownikiem Ministerstwa Informacji oraz attaché prasowym przy emigracyj-

nym rządzie polskim. W 1944—1946 pełnił funkcję redaktora działu polskiego w Office of War Information przy ambasadzie Stanów Zjednoczonych w Londynie. Od 1947 współpracuje w Overseas Services radia brytyjskiego.

Zm.

1974

TWÓRCZOŚĆ

1. Ze studiów nad Josephem Conradem. Poz. 1927.
2. Walter Pater. Życie — dzieło — styl. Poz. 1929.
Praca doktorska.
3. Ciszey lasu i twojej ciszy ... Powieść. Kr. 1931.
4. Przedmowa do: H. D. Lawrence: Kochanek Lady Chatterley. W-wa 1933.
5. After Hitler. [Podp.: Axel Heyst]. Londyn 1940.
6. Anglia — wyspa nieznana. Londyn [1940].
Wyd. nast.: wyd. nowe Londyn 1946. Przedr. częściowy zob. poz. 18.
Kilka wydań na Środkowym Wschodzie w latach 1941—1943. [Inf. autora].
7. Wanted — a new vision. [Podp.: Axel Heyst]. Londyn 1941.
8. Europe expects England. Londyn 1943.
9. Creative Peace. Integration of Europe a Necessity. A political essay. Glasgow 1944.
10. Kamienie i kwiaty. Przewodnik sentymentalny po W. Brytanii. Glasgow 1944. Por. poz. 18.
Fragm.: *Odrodzenie* 1947 nr 22; *Dzien. Lit.* 1948 nr 4.
11. Przyszłość Polski. Londyn 1944.
12. Twenty Years of Polish Independence. Glasgow 1944. Wyd. nast. Bombaj 1945 *Indo-Polish Library* nr 27.
13. Fear or Security? Londyn 1945.
14. Anna. Opowieść. Londyn 1945. Wyd. nast.: Newtown 1946 *Bibl. Autorów Pol.*; Kat. 1946; wyd. przejr. i popraw. przez autora. Poz. 1957.
15. Words and Darkness. [Podp.: Axel Heyst]. Londyn [1946].
16. Gawędy o Wielkiej Brytanii. Londyn 1946.
17. There shall be no victory. Diary of a European. [Podp.: Axel Heyst]. Londyn 1947.

18. Your Undiscovered Island. Selection of essays from „Anglia, wyspa nieznana” and „Kamienie i kwiaty”. Londyn 1950.

19. Post-War Reconnaissance. Powst. 1952. [Inf. autora].

Artykuły, recenzje, reportaże i szkice literackie Z. Grabowskiego umieszczane były w następujących czasopismach i wydawnictwach zbiorowych: *Aliinidades* [Lizbona; 1943; tu: „Literatura Polski Współczesnej” w jęz. portugalskim], *Akademik* [1924], *All About Poland*. Londyn 1939 [tu: Polish Literature between two Wars], *The Annual Register* [Londyn; 1940—1950], *Aryan Path* [India], *Bluszcz* [1926—1927, 1932—1933], *Chamber's Journal* [Edynburg; 1943], *Contemporary Review* [Londyn], *Dzien. Lit.* [1947—1948], *Dzien. Lud.* [1938], *Dziewczyna z Champs Elysées*. Londyn 1946, *Fortnightly Review* [Londyn], *Free Europe* [Londyn; 1933—1944], *France Libre* [Londyn; 1940—1943], *Gaz. Artystów* [1934], *Gaz. Lit.* [1932], *Gaz. Lwow.* [1928], *Gaz. Pol.* [1934—1935], *Ilustr. Kur. Codz.* [1928—1939; tu: stałe korespondencje z Berlina 1935—1937, z Londynu 1937—1939], *Jew and Gentil*. Londyn 1949, *John O'London's Weekly* [1949], *Kultura* [W-wa; 1932], *Kultura* [Paryż; 1952—1957], *Kur. Lit.-Nauk.* [1928—1939; tu stałe rec. lit. i przeglądy literatury obcej], *Kur. Por.* [1935], *Kur. Poz.* [1923—1927], *Kur. Warsz.* [1928—1929], *Message* [Londyn; 1940—1945], *Myśl Nar.* [1927—1928, 1930], *Naokoło świata* [1928, 1933, 1935], *Na przełomie* [Londyn; 1945], *National Review* [Londyn], *Nowa Książka* [1935], *Nowa Kultura* [1957], *Odrodzenie* [1947], *Pam. Warsz.* [1930—1931], *Pion* [1934, 1938; tu m. in.: Światła literatury amerykańskiej. 1934 nr 31; Sytuacja literacka w Anglii. 1938 nr 7], *Poland's Progress*. Londyn 1944 [tu: The Literature of Contemporary Poland], *Polska Walcząca* [Londyn; 1940—1945], *Przegl. Turystyczny* [1932—1936], *Przegl. Warsz.* [1925], *Przegl. Współcz.* [1927, 1929—1930; tu m. in.: Aldous Huxley. 1929 t. 21 s. 140 i nast.], *Przekrój* [1947—1948], *Slavische Rundschau* [Praga; 1929—1931; tu m. in.: Polnische Übersetzungsliteratur. 1929 nr 9 s. 754—758, nr 10 s. 830—833], *Sport i Wychowanie Fizyczne* [1934], *Straty kultury polskiej*. Glasgow 1945 [tu wspomnienia o S. Kołaczowski, J. Birkenmajerze, M. Sobeskim], *Świat* [1930, 1933—1935; tu m. in.: Poeci krakowscy. 1934 nr 21], *Światowid* [1931—1938], *The Tablet* [Londyn], *Time and Tide* [Londyn], *Tomorrow* [Londyn; 1942], *Twórczość* [1957].

Tyg. *Ilustr.* [1926—1929, 1932—1935; tu m. in. sprawozdania z literatury angielskiej], Tyg. *Powsz.* [1957], *W drodze* [Jeruzolima; 1944], *Wiadomości* [Londyn; 1946—1957], *Wiad. Lit.* [1927—1928, 1933—1939; tu stały dział: *Przekłady z angielskiego*. 1933—1939], *Wiad. Pol.* [Paryż—Londyn; 1940—1943], *Wielka Brytania. Kraj. Ustrój. Kultura*. Glasgow 1943, *World Affairs* [Waszyngton], *World Review* [Londyn], *Zima* [1933, 1934], *Życie Sztuki* [1935].

Zob. też ANTOLOGIE poz. 60, 107, 123.

Przekłady

1. E. Hemingway: *Pożegnanie z bronią*. Powieść. W-wa 1931 *Dzieła XX wieku*.
2. I. Trebitsch-Lincoln: *Największy awanturnik XX wieku*. Poz. 1932.
3. S. Undset: *Jenny*. W-wa 1932 *Dzieła XX wieku*. Wyd. nast.: wyd. 2 W-wa 1937; wyd. 1 [!] W-wa 1957.
4. B. Kellermann: *Wielkie miasto Anatol*. Powieść. W-wa [1934].
5. P. de Kruif: *Walka nauki ze śmiercią*. Tłum. P. Lamowa i ... W-wa 1934 *Bibl. Wiedzy* t. 11. Wyd. 3 W-wa 1948.
6. N. Petersen: *Ulica sandalników*. Opowieść rzymska z czasów Marka Aureliusza. W-wa 1935.
7. S. Lewis: *Dr Arrowsmith*. W-wa 1937.
8. E. M. Remarque: *Trzej towarzysze*. [Powieść]. W-wa 1939.
9. H. Martin: *Winston Churchill*. Studium geniuszu. Londyn 1941.

Prace redakcyjne

1. *English and Polish Comments on the Partitions of Poland*. Collected by ... Glasgow 1944.

OPRACOWANIA

Autor o sobie: *Rozmowy z pisarzami*. U Z. Grabowskiego. [Wywiad]. *Kultura* 1932 nr 13. — *Literatura emigracyjna a Kraj*. Ankieta „Kultury”. *Kultura* (Paryż) 1956 nr 12 s. 52—53. — *Pisarze polscy za granicą o literaturze w kraju*. Ankieta literacka „Sygnałów”. *Nowe Sygnały* 1957 nr 19.

Ogólne: J. FUCHSÓWNA: *Jeden z młodych*.

Z. Grabowski. *Kur. Lit.-Nauk.* 1932 nr 6. — B. DUDZIŃSKI: *Prohitlerowski entuzjasta*. *Sygnały* 1936 nr 20. — żłk. [S. ŻÓŁKIEWSKI]: *Nasi zagranicą*. *Kuźnica* 1946 nr 7. — (g) [A. GRODZICKI]: *Z. Grabowski w Polsce*. *Życie Warszawy* 1957 nr 211.

Ze studiów nad Josephem Conradem: S. KOŁACZKOWSKI. *Wiad. Lit.* 1927 nr 50. — R. [T. SINKO]: *Wśród nowych książek*. *Kur. Lit.-Nauk.* 1927 nr 43. — W. TARNAWSKI. *Słowo Pol.* 1927 nr 296.

Walter Pater: Z. DĘBICKI. *Kur. Warsz.* 1929 nr 271. — J. PARANDOWSKI. *Pam. Warsz.* 1929 z. 4 s. 214—216. — R. [T. SINKO]: *Wśród nowych książek*. *Kur. Lit.-Nauk.* 1929 nr 51. — J. BIRKENMAJER. *Gaz. Warsz.* 1930 nr 138. — J. BIRKENMAJER. *Myśl Nar.* 1930 nr 22. — S. HELSZTYŃSKI. *Wiad. Lit.* 1930 nr 30.

Ciszy lasu i twojej ciszy: K. CZACHOWSKI. *Lwow. Wiad. Muz. i Lit.* 1931 nr 5. — W. KRAGEN: *Interesujący debiut prozatora*. *Gaz. Pol.* 1931 nr 175. — L. KRUCZKOWSKI. *Kur. Zach.* 1931 nr 249. — czmł [CZ. MIŁOSZ]. *Zagary* 1931 nr 4. — L. PIWIŃSKI: *Powieść polska*. *Pam. Warsz.* 1931 z. 4 s. 89—90. — R. [T. SINKO]: *Wśród nowych książek*. *Kur. Lit.-Nauk.* 1931 nr 23. — Z. STAROWIEYSKA-MORSTINOWA. *Przegl. Powsz.* 1931 t. 190 s. 354—355. — T. TERLECKI: *Przewyciężanie egotyzmu*. *Słowo Pol.* 1931 nr 273. — S. ADAMCZEWSKI: *Niezwykły debiut powieściowy*. *Kultura* 1932 nr 7. — J. B. [J. BIRKENMAJER]. *Myśl Nar.* 1932 nr 5. — M. CZUCHNOWSKI: *Czarne zwierciadło duszy mieszczańskiej*. *Prądy* 1932 nr 4. (Polem.: Z. GRABOWSKI: „Uświadomiony klasowo” poeta gromi... *Gaz. Lit.* 1932 nr 9). — S. F. [S. FLUKOWSKI]. *Droga* 1932 nr 5 s. 535—537. — P. HULKA-LASKOWSKI: *Fermenty młodości*. *Przegl. Lit.* 1932 nr 3. — J. KOŁLER. *Dzien. Poz.* 1932 nr 29. — S. NAPIERSKI: *Powieść o młodości*. *Wiad. Lit.* 1932 nr 3. — S. BACZYŃSKI. *Polonista* 1933 z. 3 s. 141. — W. HUSARSKI. *Wiedza i Życie* 1933 nr 1 s. 89—92. — J. TOPASS: *Quelques écrivains, quelques oeuvres*. *Pologne Littéraire* (W-wa) 1933 nr 79. — J. E. PŁOMIŃSKI: *Szukanie współczesności*. *Studia i glosy literackie*. W-wa 1934 s. 47—52.

Anna: W. LECH: *Epigon... Staśki*. *Odrodzenie* 1947 nr 8. (Polem.: Z. GRABOWSKI: *Wyjaśnienie autora*. *Odrodzenie* 1947 nr 14/15). — Z. STAROWIEYSKA-MORSTINOWA: *W trzech*.

słowach. *Tyg. Powsz.* 1947 nr 42. (Polem.: Z. GRABOWSKI: List do Redakcji. Autor i krytyk. *Tyg. Powsz.* 1947 nr 50). — J. A. SZCZEPAŃSKI. *Wierchy* 1947 s. 206. — (t. z.). *Gaz. Lud.* 1947 nr 37. — W. Z. [W. ZUKROWSKI]: „Soczysta” książka. *Odra* 1947 nr 23. — J. KORCZAK: Samowystarczalność czy amory byłego dyplomaty. *Wyboje* 1956 nr 12. — M. GRZESZAK: Gimnastyka seksualna. *Wyboje* 1957 nr 19. — J. KORCZAK: Miejsce na pomnikach — do wynajęcia. *Wyboje* 1957 nr 5. — Z. PĘDZINSKI: Pornografia — czy opowieść o miłości. *Głos Wielkop.* 1957 nr 92. — H. WILCZKOWA: Niepotrzebne wznowienie. *Nowe Książki* 1957 nr 11 s. 677—679.

* GRABSKI WŁADYSŁAW JAN (ur. 1901)

Powieściopisarz, publicysta.

Ur. 25 października 1901. Syn Władysława Grabskiego, polityka i ekonomisty i Katarzyny z Lewandowskich. Do 1918 przebywał w Rosji. Mając lat 15 redagował tajne piśmko młodzieży w Petersburgu, wydawane w Finlandii. W 1918 zdał maturę w Teodozji na Krymie, a w 1920 maturę polską w Warszawie. W 1920 służył w wojsku polskim. Studiował na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie w 1924 uzyskał magisterium prawa i ekonomii. Od 1924 do 1926 studiował historię na Sorbonie w Paryżu. Doktorat z historii doktryn ekonomicznych uzyskał w Warszawie w 1927 na podstawie pracy o Karolu Fourierze. W 1927 pracował jako asystent prof. Jana Dybowskiego w Instytucie Ogrodnictwa w Puławach. W 1927, po zawarciu związku małżeńskiego z artystką-malarką Zofią Wojciechowską, zamieszkał na stałe w Gołąbkach pod Warszawą. Pracował w Biurze Ekonomicznym Banku Polskiego. W 1929 zachorował ciężko na gruźlicę i leczył się w Zakopanem, w Austrii i w Davos. Po wyzdrowieniu powrócił do kraju w 1930 i poświęcił się pracy literackiej, dla zarobku zajmując się ogrodnictwem. Podczas wojny 1939—1945 przebywał w Gołąbkach i utrzymywał się z ogrodnictwa. Nawiązał kontakty z Armią Krajową i Armią Ludową. Od 1945 pracował w Radzie Naukowej do spraw Ziem Odzyskanych w Ministerstwie Administracji Publicznej oraz ogłaszał artykuły i broszury publicystyczne. W 1947 prowadził sekcję propagandy Komitetu Rady Prymasowskiej Odbudowy Kościołów

Warszawskich. Jest członkiem Instytutu Zachodniego oraz PEN-Clubu.

TWORCZOŚĆ

1. Rosja. Obrazy i myśli wierszem. W-wa 1923.
2. Trzy wieńce. [Wiersze]. Paryż 1926.
3. Karol Fourier (1772—1837), jego życie i doktryna. W-wa 1928.
Praca doktorska.
4. Album statystyczny. Powst. 1929.
Album, własnoręcznie wykonany przez autora, w 48 tablicach dawał obraz sytuacji gospodarczej Polski. Ze względów politycznych praca nie została wydana.
5. Bracia. Powieść. W-wa 1934.
6. Kłamstwo. Powieść. *Prosto z mostu* 1935 nr 2—36. Wyd. osob. Poz. 1935.
7. Na krawędzi. Powieść. Poz. 1936.
8. Tragizm Fouriera. Karol Fourier w setną rocznicę zgonu. *Spółdzielczy Przegl. Nauk.* 1937 nr 10—11; odb. W-wa 1937.
9. Przedmowa do: S. Czaputowicz: Naturalizm. T. 1. W-wa 1939.
10. W cieniu kolegiaty. Powieść. Poz. 1939 *Jasne Książki*. Wyd. nast.: wyd. 2 Poz. 1949; wyd. 3 Poz. 1957.
11. Polska nad Nysą, Odrą i Pasłęką. [B. m.] 1945.
12. Saga o Jarlu Broniszu.
Cz. 1. Zrękowiny w Uppsali. [Poz. 1946]. Wyd. 2 Poz. 1947.
Cz. 2. Śladem Wikingów. Poz. [1946]. Wyd. 2 Poz. 1948.
Cz. 3. Rok tysięczny. Poz. [1947].
Łączne wyd. całości jako wyd. 3 Poz. 1957.
„Saga o Jarlu Broniszu” została odznaczona w 1947 nagrodą literacką czytelników Odry.
13. 200 miast wraca do Polski. Informator historyczny. Poz. 1947. Wyd. 2 przejr. i uzupeł. pt. 200 miast wróciło do Polski. Informator historyczny. Poz. 1949.
14. Konfesjonał. Powieść. T. 1—2. Poz. 1948 *Jasne Książki* nr 1. Wyd. nast.: wyd. 2 Poz. 1949; wyd. 3 Poz. 1957.
Powieść nagrodzona w 1949 Nagrodą Episkopatu.
15. Wrocław. [Szkocja] 1948.
16. Bitwa królów. [Powieść]. Powst. 1952. [Inf. autora].